

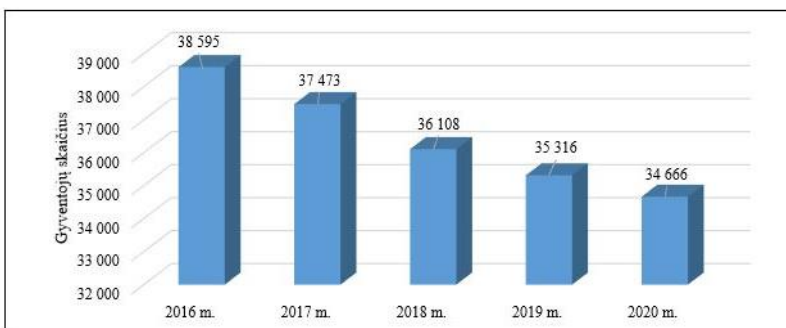
Visuomenės sveikatos būklės analizė Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Kasmet (kiekvienų metų pabaigoje) Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ruošia Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitą už praėjusius metus. Vilkaviškio rajono savivaldybės stebėsenos ataskaitoje aprašomi visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai (iš Valstybės deleguotų savivaldybėms visuomenės sveikatos stebėsenos pagrindinių rodiklių sąrašo), kurie geriausiai parodo, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos programos tikslai bei uždaviniai. Pagrindinių rodiklių sąrašo (51 rodiklis) interpretavimo ir analizės tikslas – įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste ir kokių intervencijų/priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės žmonių sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus. Pagrindinių rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas atliekamas palyginant 2019 m. Vilkaviškio rajono savivaldybės rodiklius su Lietuvos vidurkiu. Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į keletą grupių:

- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, žymimos žalia spalva;
- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, žymimos raudona spalva;
- Likusių 36 savivaldybių rodiklių reikšmės žymimos geltona spalva.

Vilkaviškio rajono savivaldybė 2019 m. į žalią spalvą pateko su 10 rodiklių, kai tuo tarpu 2018 m. tik 7 rodikliai buvo žalioje zonoje. Į raudoną zoną 2019 m. Vilkaviškio rajono savivaldybė pateko su 7 rodikliais, kai tuo tarpu 2018 m. 11 rodiklių buvo raudonoje zonoje. Dauguma Vilkaviškio rajono savivaldybės rodiklių reikšmių, kaip ir 2018 m., patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią analizuojamą reikšmių grupę – geltoną zoną.

2019 m., kaip ir 2018 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje stebimas sergamumo mažėjimas žarnyno infekcinėmis ligomis. Taip pat pastebimas rodiklio bandymų žudytis skaičiaus mažėjimas ir vaikų, neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.) mažėjimas. Galima pasidžiaugti, kad dalis rodiklių Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2019 m., kaip ir 2018 m. reikšmės buvo nulinės, tai rodo gerą situaciją ir savivaldybė patenka į žalią zoną su šiais rodikliais: neužregistruota darbingo amžiaus asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe; mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu. Prevencinių veiksnių dėka, Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2019 m. situacija pagerėjo su šiais rodikliais: pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių; tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje. Šie rodikliai 2018 m. buvo geltonojoje zonoje, o 2019 m. Vilkaviškio rajono savivaldybė su šiais rodikliais patenka į žalią zoną.

Vilkaviškio r. sav. nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje per 2016–2020 m. laikotarpį.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Demografinių rodiklių apžvalga Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2020 m. pradžioje gyveno 34 666 asmenys, t. y. 650 asmenų mažiau nei 2019 m. Savivaldybėje 2019 m. gimusiųjų buvo 8 asmenimis daugiau nei 2018 m. (2018 m. gimusiųjų užregistruota 314 asmenų, 2019 m. – 322 asmenys), 2019 m. mergaičių gimė 173, berniukų – 149, o 2018 m. tiek berniukų, tiek mergaičių gimė po 157.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. mirė 5 asmenimis mažiau, nei 2018 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje: 2018 m. mirė 619 asmenų, 2019 m. – 614 asmenų. Tiek gimstamumo, tiek mirtingumo rodikliai 2019 m. šiek tiek pagerėjo lyginant su 2018 m.

Detalei analizei buvo atrinkti 3 sveikatos stebėsenos rodikliai Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Detalei analizei ir interpretavimui buvo pasirinkti šie rodikliai:

1. paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv.;
2. mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I-I99) 100 000 gyv.;
3. sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.

Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv. rodiklis Vilkaviškio rajono savivaldybėje 3,6 karto didesnis už Lietuvos vidurkį, todėl Vilkaviškio rajono savivaldybėje nėra labai gera situacija, lyginant su kitomis savivaldybėmis, ir papuola į raudoną zoną. Per 2015 – 2019 m. laikotarpį, didžiausias paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv. Vilkaviškio rajono savivaldybėje buvo registruotas 2019 m. – 14 atv./1 000 gyv. (užregistruoti 8 asmenys).

Sergamumas ir mirtingumas Lietuvoje nuo kraujotakos sistemos ligų jau daug metų išlieka aktualia problema. Remiantis Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2019 m. lyginant Vilkaviškio rajono savivaldybės su Marijampolės savivaldybe ir Lietuvos vidurkiu, tai Vilkaviškio rajono savivaldybės rodiklis dėl mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų gerokai viršijo Marijampolės savivaldybės ir Lietuvos vidurkį (Vilkaviškio r. sav. – 1023,1 atv./100 000 gyv., Marijampolės sav. – 763,9 atv./100 000 gyv., Lietuvos vidurkis – 748 atv./100 000 gyv.). Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2019 m. nuo kraujotakos sistemos ligų mirė 358 asmenys, iš jų: 195 moterys ir 163 vyrai. Didesnis mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų pastebimas vyresnio amžiaus asmenų tarpe (kuriems buvo 65 ir daugiau metų).

Sergamumas II tipo cukriniu diabetu 2019 m. tiek Vilkaviškio rajono savivaldybėje, tiek Lietuvoje išaugo (Vilkaviškio r. sav. 76,3 atv./10 000 gyv., Marijampolės sav. – 74,9 atv./10 000 gyv., Lietuvos vidurkis – 61,2 atv./10 000 gyv.). 2019 m. sergančiųjų II tipo cukriniu diabetu buvo užregistruota 627 asmenys, 2019 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje pastebimas 1,65 karto didesnis vyrų mirtingumas nuo cukrinio diabeto.

Susipažinti su detalesne visuomenės sveikatos stebėsenos atrinktų rodiklių analize galima Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje:

<https://vilkaviskiovsb.lt/stebesenos-ataskaitos-ir-programos/>.

Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro
visuomenės sveikatos specialistė Eglė Kazakevičienė